

HARJUMAA AASTA KÜLA 2020 KONKURSI ANKEET

1. KÜLA/ALEVIKU/KÜLADE PIIRKONNA NIMI: ÄÄSMÄE JA TAGAMETSA KÜLAD
2. VALD: SAUE VALD
3. POSTIAADRESS: KOPLI TEE 2, ÄÄSMÄE KÜLA, SAUE VALD, HARJUMAA
4. KODULEHT (või muu ametlik teavituskanal, nt FB leht): koduleht <https://aasmae.weebly.com/> FB-leht <https://www.facebook.com/aasmaekyla/>
5. ANKEEDI ESITAJA – nimi, organisatsioon, roll esindavas organisatsioonis, e-post, telefon: MTÜ ÄÄSMÄE KÜLAKOGU, juhataja, e-post aasmae.kylakogu@gmail.com, 55660875

5. KONTAKTISIK KÜLAS:

Nimi: Ave Kruus

Telefon: 55660875

e-post: avekruus@gmail.com

Roll külas: elanik, MTÜ juhataja

6. KÜLAELANIKE ARV (2020 seisuga): 1500

7. Küla lühitutvustus (max 10 lauset) - mõni ajalooline fakt, tuntud objekt, kuulus elanik, vaatamisväärsus vms.

Ääsmäe on küla Harjumaal Saue vallas Haapsalu mnt ja Pärnu mnt ristumise vahetus läheduses. Ääsmäe ja ta naaberkülade (Pällu, Tuula) kirjutatud ajalugu algab juba 1241. aastast, kui Taani mungad maarahvast ristides panid nad kirja "Taani hindamisraamatu" nime all tuntud ürikusse. Sel ajal oli küla suurus 20 adramaad, läänimeesteks Tuv(i) Palnis(sum) ja Eilard(us). Küla nimi on aegade jooksul muutunud: Asimekae, Asaeback, Esenbeck, Ezenbeke, Assenbeke, Esemek, Eysemeki, Äsmeck, Essemeggi, Esmä, Ääsma, Äesma ja lõpuks ÄÄSMÄE. Tagametsa küla külgneb Ääsmäega. Asume kolme - Hageri, Keila ja Nissi - kihelkonna ristumiskohal. Ääsmäe ja Tagametsa külad on head naabrid ja seotud üksteise ajaloo ning tegemistega, sellepärast siis ka nii ühine külavanem kui ka külaselts. Meie küla au ja uhkus on renoveeritud Ääsmäe mõis. Ääsmäe mõisnik E. von Toll oli innustatud valgustusideedest ja mõtles ka talupoegade elujärje parandamise peale. 1786. a asutas ta Ääsmäele talurahvakooli. Kui Eestimaa rüütelkonna maapäeval 1795. a võeti vastu mõned tagasihoidlikud otsused talurahva olukorra parandamiseks, ei pidanud von Toll neid küllaldaseks ja andis Ääsmäe ja Pajaka mõisa talupoegadele eraõiguse. See sai laialdaselt tuntuks Ääsmäe või Tolli õiguse nime all.

8. Millised organisatsioonid, seltsid, huvigrupid külas tegutsevad?

Ääsmäe külas on kõik eluks vajalik olemas. Meie külas on olemas põhikool, lasteaed, noortekeskus, kauplus, tööd pakkuvad ettevõtted, valmimas on külakeskus. Meil on väga tegus pensionärideühendus Sügis, väga aktiivsed kooli ja lasteaia hoolekogud, noortekeskus. Eestvedavaks jõuks on küla Kõlakogu. Samuti on meil isetekkelised huvigrupid nagu: „rohenäpu“ kes hoolitsevad, et meie lillepeenrad oleks alati rohitud ja lilli täis, et alati oleks kõik alad kenasti niidetud; tehnikahuvilised, kes hoolitsevad, et meie kogukonnaliikmete kasutuses olev tehnika oleks alati töökorras ning iga asi „omal kohal“; discgolfi huvilised, kes hoolitsevad, et meie discgolfirada näeks välja alati esmaklassiline, hooldatud ja arendavad seda isetahtsi pidevalt edasi, korraldavad võistlusi; küpsetajad, kes hoolitsevad, et ükski külaüritus ei mööduks parimate küpsetisteta; lapsevanemad, kes jõuavad alati korras hoida meie külaplatsi ja seiklusrada ning hoiavad silma peal ka teistel lastel ning ei pea paljudeks kasta külaplatsil olevaid lilleampleid

kui nende lapsed parasjagu liivakastis on mängimas; spordihullud, kellel on alati ideid kuidas hoida külaelus sport au sees ning kes korraldavad oma majanaabritega või naaberküla elanikega nt võrkpallivõistlusi, orienteerumist jms.

9. Millised on küla peamised eesmärgid? Kas on olemas küla arengukava/kogukonna ühistegevuse kava?

Külal on olemas arengukava, mida pidevalt täiendatakse kuna ajaga oleme hulga oma soove täitnud juba enneaegselt ja pidevalt tuleb uusi ideid ja mõtteid juurde. Külade peamiseks eesmärgiks on luua mõnus roheline elukeskkond kogukonnale, kus on kõik vajalik olemas, kus on mõnus käia lasteaias, koolis, kus on aktiivne hobi-, hobi-, kultuuri- ja spordielu, kus on hea vananeda ning lapsi kasvatada, kuhu on hea tulla pärast pikka tööpäeva linnas, kuhu on rõõm kutsuda külalisi.

10. Milliseid traditsioonilisi ettevõtmisi on külal (külasiseselt; koos teiste küladega või partneritega):

Küladel on palju traditsioonilisi ettevõtmisi ja üritusi nagu Jaanituli, kevadlaad, jõululaad, ühised talgupäevad, matkad, teatris ja kinos käigud jpm. Koos teiste küladega on peetud meeste-, naiste- ja kadripäevi, Viljalõikuspidu, avatud külade päevi. Ühiselt kogukonna ja külas olevate ettevõtjatega tegime algust külla päris oma kirsipargi rajamisega.

11. Õnnestunud algatused ja ettevõtmised 2018-2020 aastal (eesmärk, mida tehti, kui palju inimesi kaasati, kes oli sihtrühm, kes rahastaja või tehti omavahenditega):

Õnnestunud ettevõtmisi on päris palju:

1. talgute käigus haljasalade korrastamine (külal on nüüdseks väga kenad teid ääristavad lillepeenrad, on korrastatud hooldamata vana lagunenu sigala hoonestuse ala ning sinna rajatud kirsipark, korrastatud mõisa allee, korrastatud külaplats), kirsipargi rajamiseks saime osaliselt toetust EV100 KÜSK voorust, osaliselt saime kohalike ettevõtjatelt ja ka vallalalt ning väga suures osas on see loodud kogukonna vabatahtliku tööga (puude ja pöösaste istutus, kivide korjamine, muru rajamine, kastmine, niitmine, rohimine jpm), küla lillepeenardesse on lilli toodud oma koduaedadest ning igal kevadel kasvatakse ka taimi ise ette;
2. rajatud on 19-korviline discgolfirada, KOP projektist saime rahastuse 6 korvi soetamiseks, ülejäänud korvid on soetatud omavahendite arvelt ning kõik tööd alates raja rajamisest ning hooldamisest on teostatud kogukonna vabatahtliku tööna;
3. rajatud on külaplatsile 14-rajaline seikluspark, mille rajamiseks saime rahastust Siseministeeriumilt 7 000 eurot ja ülejäänud osa tasusime omavahendite arvelt. Raja eest hoolitsevad ja korrastavad kogukonnaliikmed vabatahtlikkuse alusel;
4. kõige suuremas kordaminekuks saame lugeda, et 2019 aasta sügisel alustasime külakeskuse ehitusega, milleks olime juba 10 aastat otsinud kõikvõimalikke lahendusi ja rahastust. Külakeskuse ehituseks saime rahastuse Saue Vallavalitsuselt summas 700 000 eurot, 140 000 eurot on ehitusrahastusest kantud omavahendite arvelt ning külakeskuse sisustuse jaoks saime osaliselt rahastust Leader projektist ning omaosaluse ulatuses toetas vald. Kõik külakeskuse siseviimistlustööd teostame omavahendite ja vabatahtliku töö korras ning loodame külakeskuse avada kõigile juba 2020 sügisel.

12. Milliseid ja kellele suunatud tegevusi on plaanis ellu viia aastal 2020/21?

Külakeskuse valmimine annab meile oluliselt suuremad võimalused pakkuda kohalikule kogukonnale ja ka naabritele parimat kultuuri- ja vabaaja sisustamist. Koostöös kogukonnaga on juba paika pandud keskuses toimuva hakkavad hobi- ja huvialaringid, koos on planeeritud hulk erinevaid kultuurisündmusi, koostöös naaberküladega ka ühiseid ettevõtmisi. 2021 aasta on meie külade 760-juubeliaasta ning sellega seoses on plaanis külad eriti uhkesse rüüsse seada ning alustame selleks sättimisega juba 2020 sügisel külaplatsi haljasalade korrastamisega talgute käigus. Soov on saada tööle külakeskus sellisel tasemel, et suudame oma külakeskuse haldus ja tegevuskulud tasuda oma tegevuste arvelt. Oleme juba aastaid tegutsenud selles suunas, et oma küla hästi juhtida, parimal moel nõ „turundada“. Kõik meie mõtted ja tegevused on

suunatud ikka kogukonnale, toredatele naabritele ja külla tulevatele külalistele. Meie kogukond on väga aktiivne ja meil on pidevalt uusi mõtteid ja ideid kuidas veelgi ägedamaks oma küla teha vähemalt 10-aastaku jagu ning kõige positiivsem on see, et kogukonnaliikmed pakuvad ise ideid välja ja löövad kaasa ideede teostamisel.

13. Kuidas olete külakogukonnana kaasa aidanud:

a) kohapealse ettevõtluse arengule:

kogukond on alati toetanud kohalikku ettevõtlust, väga paljud käivad meil kohalikes ettevõtetes tööl, samuti eelistatakse kohalikku toodangut. Aastate jooksul on kogukonna toel tekkinud päris mitu ettevõtmist nagu vanasse Harutee kauplusesse on rajatud kohvik, on tekkinud ka kogukonnakohvik „Külaplatsi kohvik“, kelle kúpsetiste müügist on saanud omafinantseeringud paljud projektid, kelle aktiivsed tegutsejad on ennast harinud kutsekoolis ning käesolevaks ajaks on kasvanud külakeskuse kohvikuks ja võimeline pakkuma täistoitlustust.

b) heakorrale, keskkonnanahoiule, mälestiste või kultuuripärandi kaitsele:

Küla kogukond on alati seisnud hea, et meie külas oleks kõik korras ja hooldatud ning kõigesse keskkonnahoidlikult ja teadlikult suhtunud. Koos kogukonnaga on tähistatud kõik külas asuvad mälestised, mälestiste ümbrused on hooldatud ja korrastatud, koos on korrastatud mõisa allee ning kunagise mõisapargi alale on rajamisel kirsipark. Kogukond lööb heameelega kaasa kõigil kevadistel ja sügisestel korrastalgutel vastavalt nende võimekusele ja oskustele.

c) haridus- ja kultuurielule, traditsioonide säilimisele, põlvkondadevahelise sideme tugevdamisele:

Ääsmäel on kooliharidust pakutud juba üle 230 aasta ning praegune koolihoone on külas juba neljas. Külas elab palju noori peresid kes hea meelega toovad oma lapsed külakooli. Koolis on väga heal tasemel haridus, lisaks on võimalus lastel koolikava käigus õppida rahvatantsu ja flöödimängu, samuti on loodud väga head tingimused sportimiseks (2019 aastal valmis koolile uus staadion), Ääsmäe saalihoki meeskond on mitmekordsed Eesti meistrid. Kuigi haridustee saab meie koolis 9.klassiga otsa, siis ikkagi käiakse koos noortekeskuses kes on külas juba üle 10 aasta eksisteerinud ning igas vanuses noori ühendanud. Külas on ka väga heas korras mänguväljakud ning rularamp ja külakiik. Meie külas on hea ja turvaline lastel-noortel kasvada ning eelistatakse alati pigem väliseid tegevusi teha kui lihtsalt toas arvutis istuda. Kuna meil on külas väga aktiivne pensionäride ühendus, siis nad on alati suutnud kaasata oma tegemistesse ka igas vanuses noori ja keskealisi ning üheskoos on Ääsmäel juba üle 20-aasta läbiviidud Harjumaa eakate päeva. Eakad on ka väga aktiivsed osa võtma kõigist külas toimuvatest kultuuriüritustest ning hoiavad au sees ka rahvatantsupisikut ning küla ajalugu, nende eestvedamisel on meil ka küla ajaloorakuke kes peavad küla kroonikat ka siis kui noortel selleks väga palju aega, kellele võime alati toetuda kui on vaja infot minevikus toimunud asjade kohta. Kõik küla noored on harjunud koos vanematega tööd tegema ja lugu pidama küla keskkonnast

d) kogukonna ühtsustunde tugevdamisele:

Meie jaoks on alati oluline, et kogukond seisaks ühiste eesmärkide eest, et alati arvestatakse kõigi kogukonnaliikmete huvide ja vajadustega. Kogukonna ühtsustunde tugevdamiseks on väga olulised olnud külapäevad, jaanituled ja muud üritused kuhu kõik kogukonnaliikmed on kaasatud väga erinevate tegevustega, samuti ühised koolitused, koos kokkamised, matkamised, teatrisõidud, talgupäevad jms

14. Kuidas tutvustate küla lugu ja traditsioone? Kas talletate küla ajalugu?

Ääsmäe on olnud aktiivne küla ajaloo koguja, meie eestvõtmisel said kirja kõigi endise Saue valla piires asuvate mõisate ajalugu raamatukaante vahele ning sai tehtud hulk mõisate tuure, mille kaudu tutvustasime ka naabritele ja kõigile ajaloo huvilistele uhkusega seda mis meil säilinud on. Küla kroonikat peavad meie ajaloo huvilised. Kaasaegsena tehnikaga (dronid, fotoaparaadid, videokaamerad) jäädvustavad külas toimuvat meie noored.

15. Kuidas toimub küla ja kohaliku omavalitsuse koostöö?

Ääsmäe ja Tagametsa küladel on kohaliku omavalitsusega väga hea koostöö. Vald on alati abiks olnud kogukonnale oluliste asjade lahendamisel. Suuresti on abiks vallapoolne tegevus- ja investeeringutoetus, mis oluliselt aitab kaasa kogukonna kaasamisele sõltumata inimeste majanduslikust seisundist ja võimalustest, annab kogukonnale võimaluse ise oma äranägemise järgi kulutada just meile olulistele asjadele ja tegevustele. Vald on ka väga toetav küla kogukondade arengule Saue vallas ning külade omavahelisele suhtlusele.

16. Miks peaks teie küla/külade piirkond/alev saama Harjumaa Aasta külaks?

Ääsmäe ja Tagametsa kogukond on ühisel arvamusel, et kuigi me saime ka 2012 Harjumaa aasta külaks, siis oleme 8 aasta jooksul väga palju kasvanud ja väga visalt rühkinud parema küla tuleviku poole kordagi raskustele alla andmata ning me oleme igati väärt osalema Harjumaa Aasta küla 2020 konkursil. Meie inimestes on väekust ja söekust täita oma unistusi. Tänapäevaks oleme arvamusel, et meie külad on just nii palju kasvanud, et võiksime seda ka uhkusega teistega jagada. Oleme alati oma külas toimetades sellest rõõmu tundunud kui midagi meile nii väga olulist on korda saanud. Meie kogukond ei oota, et keegi tuleb ja teeb meie elujärje paremaks vaid me ise oleme oma parema elu-olu loojad. Ääsmäe ja Tagametsa külad on lihtsalt maailma parimad külad.

17. Kui soovid lisada, mis on teie külas erilist, silmapaistvat või kust leiada lisamaterjali, siis pane see siia kirja.

Meie küla kohta võib lugeda meie kodulehelt : <https://aasmae.weebly.com/>

FB: <https://www.facebook.com/aasmaekyla/>

Meie traditsioonilise jaanipäeva videot on näha <https://www.youtube.com/watch?v=b5hm2yYr7p0>

Koostöös naaberküladega läbiviidud EV 100 sünnipäev puhul hobujõudude paraadi videot näed siit <https://www.youtube.com/watch?v=CrzWPSQ6NqQ>

Saue valla avatud külavärvate videot on näha https://www.youtube.com/watch?v=a_s6V6xRccl

Teisi meie külas toimunud ürituste videosid näeb <https://aasmae.weebly.com/galerii.html>

Küla ajaloo kohta võib lugeda <https://aasmae.weebly.com/ajalugu.html>, küla kroonikad asuvad Ääsmäe raamatukogus